

Slavnost svaté Trojice

1Jan 4: 7 *Milovaní, milujme se navzájem, neboť láska je z Boha, a každý, kdo miluje, z Boha se narodil a Boha zná.* 8 *Kdo nemiluje, nepoznal Boha, protože Bůh je láska.* 9 *V tom se ukázala Boží láska k nám, že Bůh poslal na svět svého jediného Syna, abychom skrze něho měli život.* 10 *V tom je láska: ne že my jsme si zamilovali Boha, ale že on si zamiloval nás a poslal svého Syna jako oběť smíření za naše hříchy.* 11 *Milovaní, jestliže Bůh nás tak miloval, i my se máme navzájem milovat.* 12 *Boha nikdy nikdo neviděl, ale jestliže se milujeme navzájem, Bůh v nás zůstává a jeho láska v nás dosáhla svého cíle.* 13 *Že zůstáváme v něm a on v nás, poznáváme podle toho, že nám dal svého Ducha.* 14 *A my jsme spatřili a dosvědčujeme, že Otec poslal Syna, aby byl Spasitelem světa.* 15 *Kdo vyzná, že Ježíš je Syn Boží, v tom zůstává Bůh a on v Bohu.* 16 *Také my jsme poznali lásku, kterou Bůh má k nám, a věříme v ni. Bůh je láska, a kdo zůstává v lásce, v Bohu zůstává a Bůh zůstává v něm.*

Svátek Nejsvatější Trojice: jedna z nejtěžších neděl pro nás faráře. Každý z nás totiž během příprav před tímto svátkem stojí před jedním nejnáročnějších úkolů teologie: jak říct něco o Trojici lidem, kteří nestudovali filosofii, metafyziku ani řečtinu. Ptal jsem se sám sebe celý týden co říct na tento svátek; jak vám Trojici líp přiblížit. Dopadl jsem však stejně jako Svatý Augustin, o kterém dnes budu chvíli mluvit.

Augustin byl výjimečný člověk. Nejvzdělanější muž celého latinského západu říše ve 4. století. Měl neuvěřitelné dovednosti a vzdělání: geniální právník, který vyhrával jeden spor za druhým; rétor a diskutér, který v disputacích deptal své oponenty; muž, kterého životní duchovní cesta jej zavedla postupně do každé náboženské a filosofické školy které byly k dispozici – vyzkoušel si nejenom náboženství ale i sekty a kultury; Nakonec se stává křesťanem a pod Ambrožovým vedením i zářivou hvězdou latinské církve. Kdo jiný z latinských učenců, křesťanů, by měl tedy latinskému obecnství vysvětlit největší tajemství křesťanské víry – učení o Trojici líp, nežli tento geniální muž s hlubokou životní zkušeností a vzdělaností, jakou neměl nikdo jiný v celé západní části říše?

Augustin se pustil do psaní. Svě 15 svazkové pojednání o Trojici psal neuvěřitelných 21 let. Jednoho dne, v době, kdy již Augustin pracoval na díle O trojici, a přemýšlel, jak nesmírně složité teologické koncepty psát dál, se dle jedné legendy stala následovná věc:

Augustin se jednoho dne přecházel po břehu moře v Tunisku a najednou spatřil mladého chlapce, jak si hraje s pískem na břehu moře. Podešel blíž a vidí, že mladík si vyhloubil do písku díru a poběhával s hrnkem nabírat vodu do moře; pak tu vodu vylíval do té díry na břehu. Jako nejvzdělanější muž tehdejší latinské Afriky se chlapce ptá: „Co to děláš?“ – proč běháš s hrnkem po vodu do moře a vylíváš ji do té jámy v písku?

- Snažím se vylít všechnu vodu z moře do této díry
- „Neblázni! To není možné“ – řekl pohotově Augustin
- „Samozřejmě.“ – odvětil chlapec. „Já však dřív posbírám celou vodu z moře a vyprázdním ho do této díry, nežli ty uspěješ v pochopení tajemství Trojice svým omezeným rozumem.“

- Augustin se zadíval na moře, a když se podíval zpět, chlapec byl pryč.

Je to pouze středověká legenda. Ale něco důležitého říká. Trojjediného Boha nikdy úplně neobsáhneme. Žádná definice nestačí. Žádná poučka nestačí. A možná právě proto Bible nedává definici Boha. Dává nám vztahy. Bible o Trojici říká pouze jednu větu: Bůh je láska.

Pochopil to i Augustin.

Odlehčeně by se dalo říct, že Trojici pro běžného věřícího představuje jako rodinu. Jedinou rodinu na celém světě, které se ještě nikdy v životě nepohádala. Místo podstaty, vlastností, filosofie a dalších těžkých konceptů mu k popisu Trojice pro prosté věřící v podstatě stačí jediná a velice dobře nám lidem srozumitelná věc: láska; láska v osobních vztazích této nejdokonalejší rodiny.

V osobní lásce v každém vztahu je vždy někdo, kdo miluje. S ním je tam i ten, kdo je milován. A to krásné mocné a čarovné je samotná láska mezi nimi. Ani v Trojici tomu není jinak:

Otec miluje Syna.

Syn je milován Otcem a lásku mu oplácí poslušností, věrností a naprostým spolehnutím se na silnou paži svého Otce.

A Duch je ta živá mocná a dokonalá čarovná láska mezi nimi; láska v jejich vztazích, a proto lásky vždy osobní.

Trojice více není neluštitelnou filosofickou a matematickou hádankou totálně nepochopitelnou naším rozumem.

Najednou je Trojice něčím, co je nám lidem blízké a čemu dokážeme rozumět a představit si to. Trojice se stává dokonalým společenstvím lásky; lásky ve vztazích; lásky rodiče a dítěte; Otce a syna - to je nám lidem bližší než Trojice v definicích a konceptech. Vztahy přece utváříme; vztahy přece někdy i ničíme; ve vztazích však žijeme celé své životy každý jeden den. Takhle se Trojjediný Bůh nestává neluštitelnou hádankou. Stává se rodinou ve vztazích a ihned si jej dokážeme líp představit. Díky lásce. Té nádherné myšlence, kterou napadlo geniálního Augustina nejtěžší bod křesťanské víry vysvětlit prostým věřícím.

Prostě dokonalá rodina v dokonalých vztazích. Takto Trojice je dokonalým obrazem každé nedokonalé lidské rodiny a společenství. Trojice jako rodina spojená láskou stává dokonalým obrazem našich pozemských rodin, našich manželství, našich vztahů v práci i vztahů s dětmi, ale i rodiny církve. Augustin nás na příkladu Svaté Trojice moudře učí, že od té nejdokonalejší rodiny, přes rodinu církve, až po tu mou a tvoji je všechno je o vztazích a síle osobní lásky:

Trojice není jen dogmatická informace o Bohu. Trojice je pozvání. Pozvání do našich lidských vztahů milovat. Je to pozvání vyslat naši lásku k druhému i s nejistotou, jestli se k nám ta láska někdy od tohoto člověka i vrátí zpět. Uvažovat o svaté Trojici neznamená řešit nesmírně těžkou

teologii. Uvažovat o Trojici znamená pouze hluboce se zamyslet nad tou samou větou, která pomohla Augustínovi tajemství Trojice vysvětlit i jednoduchým lidem: „Bůh je láska“. Trojice není od světa odtržený koncept Boha. Trojice je pozváním milovat – stejnou nebeskou láskou zde na zemi nedokonale v našich vztazích.

A protože jsme stvořeni k obrazu Božímu, jsme stvořeni i pro vztahy. Naše vztahy a naše rodiny však nejsou a nikdy nebudou dokonalé jako je rodina a vztahy Svaté Trojice. Manželé se pohádají. Děti zlobí. Kamarádi se urazí nebo rozkmotří. Naštve nás v práci šéf nebo zaměstnanec. Nebo řekneme něco, co jsme neměli. A sám vím, jak je těžké dát vztahy znovu do pořádku. S láskou odpustit, i nestydět se požádat o odpuštění a čekat lásku na té druhé straně. Jak těžké je podat někdy ruku a překonat to co jsme ve vztazích zbořili – láskou, která jámu a propast zasype a zacílí. Jak těžké je někdy překonat nenávisť k člověku který nás zradil nebo s námi škaredě vypekl.

Takové jsou naše lidské vztahy a tohle jsme my. Čekáme rádi, jak se situace vyvine, místo abychom byli my, křesťané prvními, kteří se ji s osobní láskou pokusí posunout jiným směrem. Jak často si říkáme: Vždyť se to nějak utřese, nebo se na to časem zapomene, nebo to vyřeší za nás ten druhý.

Máme totiž přirození rádi, když druzí milují nás. Máme to rádi, když nás ta láska v našich vztazích stojí co nejméně a někdy zapomínáme na tu druhou stranu mince, že to samé od nás očekává člověk vedle nás: vyslat k němu lásku, která jej přijímá takového jaký je – i s chybami.

Chceš pochopit tajemství Trojice? Rychleji ten kluk s Augustínovy legendy proleje hrnkem celé moře do jámy v písku, nežli se ti to podaří. Nesnaž se Trojici pochopit, snaž se život svaté Trojice zde na zemi ve svých vztazích žít: stavět osobní lásku mezi tebe a druhého člověka. Tak aby tvé vztahy odrážely Svatou Trojici tím, že v nic bude vždy někdo milující, někdo milovaný a mezi nimi osobní láska činů, nikoli láska prázdných slov. Snaž se ty být co nejčastěji tím milujícím – tím který jde v lásce příkladem, když kladeš po vzoru Svaté Trojice osobní lásku do vztahů a vytváříš nedokonalé, ale přesto božské odrazy svaté Trojice v našich lidských podmínkách.